

Kerngegevens gemeentelijk monument:

Monumentnummer	: GM017
Naam monument	: N.v.t.
Adres	: Kapittelstraat 1
Postcode en plaats	: 6131 ER Sittard
Kadastrale aanduiding	: STD00 sectie F nr(s) 1181
Coördinaten	: x 188797 y 334478
Bouwstijl	: neo-rennaissance
Kerndatering	: 1907
Oorspronkelijke functie	: wonen
Huidige functie	: wonen
Architect	: onbekend

Typering van het monument:

Woonhuis in neo-rennaissance-stijl uit 1907, bekend als het smalste huis van Sittard.

Historie:

Kapittelstraat 1 is het smalste huis van Sittard en gebouwd voor (en waarschijnlijk door) Willem Pörteneers, wiens initialen (twee maal) in de voorgevel staan vermeld. Het is een typisch voorbeeld van 'aannemersarchitectuur' met een overdaad aan detaillering in het metselwerk, geïnspireerd op een landelijke stroming in de architectuur.

Ruimtelijke context:

Het betreft een huis in de rooilijn van een gesloten straatwand in de historische stadskern van Sittard. Het wordt links en rechts begrensd door open terreinen achter hoge tuinmuren die niet tot het perceel behoren. Achter het huis is een kleine tuin.

Bouwmassa:

De bouwmassa bestaat uit twee bouwlagen op een rechthoekige plattegrond onder een zadeldak, met aan de achterzijde een dakschild, haaks op de straat.

Dak:

Het zadeldak van de hoofdbouwmassa is gedekt met anthraciet-kleurige vlakke Muldenpannen en voorzien van een gemetselde schoorsteen rechts. Links en rechts zijn bakgoten die op de zijgevels rusten met houten boeiboorden.

Gevels:

Het pand is opgetrokken in roodbruine machinale baksteen en gemetseld in kruisverband. De voorgevel is een trapgevel, de zijgevels zijn recht gesloten en nagenoeg blind. Alleen links heeft de zijgevel twee boven elkaar gelegen vensters en is de gevel tevens witgeschilderd. De achtergevel heeft op de begane grond twee vensterassen en op de verdieping één. Het huis heeft hier een eenvoudige achterdeur met glaspanelen. Het metselwerk van de voorgevel is verzorgd met snijvoegen, die momenteel vrijwel over de gehele gevel zijn verweerd. Het houtwerk van kozijnen en ramen is wit geschilderd, evenals de boeiboorden boven de zijgevels.

Voorgevel:

De voorgevel bestaat uit twee venster- of gevelassen. De gevel is symmetrisch van opzet en dit geldt ook voor de indeling op de verdiepingen, alleen door zijn geringe breedte wijkt de begane grond af. Deze is vlak uitgevoerd boven een lage bakstenen plint met een afzaat in de vorm van een halfsteens rollaag. Op de verdieping is de gevel geled door middel van drie halfsteens uitspringende lisenen, die aan de bovenzijde zijn verbonden door middel van halfsteens segmentbogen. De lisenen ontspringen aan de onderzijde op stapsgewijs uitkragend siermetselwerk, de middelste een halve meter hoger dan de beide buitenste twee. De zolderverdieping is weer vlak, maar wordt omlijst door een trapgevel op een klimmend fries in hoekige vormen, dat rust op natuurstenen kraagsteentjes, de laatste aan de voet van het fries dubbel uitgevoerd. De horizontale vlakken van de 'boogjes' zijn daarbij ook nog eens in het midden door uitgemetselde baksteenkoppen ondersteund. De trappen van de gevel zijn afgedekt met uitstekende natuurstenen ezelsruggen.

Links in de gevel is de voordeur met daarnaast een venster, waaronder in de plint een kelderlicht is opgenomen. De verdieping heeft twee vensters en de zolderetage twee kleine gekoppelde vensters. De grote vensters in de kamers van de begane grond en de verdieping zijn van gelijke opzet. Ze hebben groen geglazuurde raamdorpelstenen en de kozijnen zijn uitgevoerd met een vast kruis waarin hoge ongedeelde ramen en nagenoeg vierkante vierruits bovenlichten (2,2). De stijlen en dorpels van kozijn en kruis, behalve de onderdorpel, zijn gebiljoend tot op enkele centimeters van de houtverbindingen. Het figuurglas in de bovenlichten is groen en violet uitgevoerd in gelijke verhoudingen, hoewel in het verdiepingsvenster links ook blank glas in plaats van violet lijkt te zijn opgenomen.

De deurpartij links in de gevel bestaat uit een wat dieper in de gevel liggende voordeur met een hardstenen trap van twee treden binnen de rooilijn. Het portaal wordt van boven beëindigd door een gemetselde steens strek, waarin ook koppen zijn opgenomen, dit in tegenstelling tot alle andere strekken in de gevel. De rechtstanden van het portaal kragen over de bovenste twee lagen iets naar binnen. Boven de deur zijn twee gekoppelde venstertjes aangebracht, gescheiden door een gemetseld halfsteens stijltje. De vensters hebben aan de bovenzijde steens strekken zonder koppen.

Het kozijn van de voordeur is wit geschilderd en staat zonder neuten of dorpel direct op de bovenste traprede. Het kozijn is net als de andere kozijnen gebiljoend. De blank gelakte voordeur is een paneeldeur met zes vakken (2,3). De onderste twee vakken uitgevoerd als rechthoekige panelen, de middelste twee als even smalle maar vierkante panelen. Alle panelen zijn uitgevoerd als kraaldelen met in de middelste twee nog gesneden figuren. De randen van de panelen hebben biljoenen in een ingewikkelder patroon dan de kozijnen. De bovenste twee vakken zijn het hoogst en gevuld met blank figuurglas waarvoor smeedijzeren sierroosters ter bescherming. Ook hier zijn de randen versierd met biljoenen. In tegenstelling tot de deur zelf waarvan de vormgeving is geïnspireerd op de Neo-Gotiek vertoont het smeedwerk Jugendstilvormen, waarin de letters: 'WP' zijn verwerkt. Opmerkelijk is de combinatie van een brievenbus met een deurgreep, uitgevoerd in messing.

De kozijntjes van de venstertjes boven de deur hebben net als de grote vensters biljoenen en zijn voorzien van ramen met groen figuurglas. Over het geheel ligt een halfsteens segmentboog.

Het venster naast de deur is al beschreven en heeft eveneens een steens strek zonder koppen en een halfsteens segmentboog. Boven de segmentbogen zijn twee vierkante natuurstenen cartouches aangebracht met de tekst: 'ANNO' en '1907'. Onder het venster is in de plint een diepliggend kelderlicht aanwezig op straatniveau met een halfsteens strek. Tussen deur en kelderlicht is een 'eerste steen' in de vorm van een natuurstenen blokje aangebracht met de tekst: 'WP 1907'.

Op de eerste verdieping zijn twee vensters aanwezig van het beschreven model met steens strekken aan de bovenzijde. De strekken zijn visueel aan de bovenzijde rond beëindigd omdat ze deels schuilgaan achter de segmentbogen daarboven die de lisenen met elkaar verbinden. In het midden boven deze bogen is een natuurstenen leeuwenkopje ingemetseld.

Op zolderniveau zijn twee gekoppelde smalle vensters aangebracht, gescheiden door een halfsteens deelzuiltje. De kozijnen hebben ook hier groen geglazuurde raamdorpelstenen, biljoenen en de strekken erboven zijn steens zonder koppen. In de geveltop zit een smeedijzeren sieranker.

Interieur:

Uit een eerdere inventarisatie (2003) is bekend dat de kelder een bakstenen tongewelf heeft met in de hoeken grondwaterpeilverdelers. De begane grond is verdeeld in een voor- en achterkamer. De trap is een houten spiltrap en de kap heeft een tussenspan. De vloeren op de begane grond zijn van hardsteen, op de verdieping van hout. De plafonds hebben geen ornamenten en de schouwen zijn dicht gemaakt. In de gang van voor- naar achterkamer is een rondboog aanwezig.

Erfafscheiding:

Tuilmuren achterom.

Bijzondere onderdelen:

Het siermetselwerk, de (decoratieve) natuursteenelementen, het snijvoegwerk en geglazuurde dorpelstenen in de voorgevel; De oorspronkelijke ramen en deur in de voorgevel

Waardestelling:

Het object is van belang wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap, cultuurhistorische waarde en meer in het bijzonder vanwege:

- de architectuurhistorische betekenis in relatie tot de esthetische kwaliteit van het ontwerp.
- de architectonische gaafheid van het exterieur. Het object heeft veranderingen ondergaan waarbij het oorspronkelijke beeld herkenbaar is gebleven.
- als een plaatselijke uiting van een belangrijke (landelijke) architectuurstroming.
- het object is ruimtelijk bepalend c.q. markant voor de omgeving.
- de betekenis van het object als onderdeel van de historische nederzettingsstructuur, waarbij het oorspronkelijke beeld herkenbaar is gebleven.
- het bijzondere materiaalgebruik, de bijzondere detaillering en bijzondere ornamenten.
- de architectuurhistorische zeldzaamheid in relatie tot de gaafheid van het object.
- de betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling.

Bescherming:

Het exterieur van de hoofdbouwmassa is beschermd.

Foto's

Kaart met bescherming

